

Никола Рацковић

Живот и дјело Милована Ћиласа преточени у библиографију

Аранитовић, Добрило. *Милован Ћилас: библиографија са хронологијом живота и рада*. Београд: Службени гласник, 2008.

Појам *библиографија* (*biblion*=књига; *grafein*=писати) настао је у 5. вијеку прије нове ере у грчкој култури. Од тада је ова стручно-научна дисциплина саставни дио укупног човјековог стваралаштва. Временом се развила до те мјере, да је њено стабло разгранато у мноштво врста и подврста (опште, националне, тематске, регионалне, завичајне, критичке, селективне, персоналне). Свака од њих има своје специфичности и значења. Посебну пажњу међу њима побуђују персоналне библиографије. Оне су својеврсни (и свакако најпримјеренији) споменик личности на коју се библиографија односи. Остале врсте библиографије говоре о ступњу развијености и нивоу зрелости одговарајућих области.

Добрило Аранитовић се огледао у готово свим гранама библиографске струке. Објављивао је опште, националне, тематске, регионалне, завичајне библиографије. У његовом укупном опусу значајно мјесто имају персоналне библиографије. Библиографски је обрадио Хегела (1991), академика проф. др Уроша С. Ружичића (1992), др Драга Ћупића (2003), проф. др Андрију Б. К. Стојковића (2006), академика Миомира Дашића (2007). Ријеч је о библиографијама које су објављене као монографске публикације. Поред ових, Аранитовић је објавио велики број персоналних библиографија у периодичним публикацијама. Уз све то, урадио је и библиографију Петра II Петровића Његоша (у рукопису).

Најновије Аранитовићево дјело из ове области јесте Ћиласова библиографија. Садржи 5.581 библиографску јединицу. Библиографска грађа је распоређена на области: „Посебна издања” (библ. јед. 1–428), „Прилози у периодичним публикацијама, антологијама и изборима” (библ. јед. 429–2.180), „Преводилачки рад” (библ. јед. 2.181–2.209), „Редакторски

рад” (библ. јед. 2.210), „Библиографија радова о Миловану Ћиласу” (библ. јед. 2.211–5.581). На крају су регистри: регистар дела Милована Ћиласа на страним језицима, регистар периодичних публикација у којима је сарађивао Милован Ћилас, регистар преводилаца дела Милована Ћиласа, регистар аутора прилога о Миловану Ћиласу, регистар аутора интервјуа са Милованом Ћиласом, предметни именски регистар. Ови регистри знатно олакшавају коришћење библиографије и скраћују пут до проналажења одређених података.

Библиографске јединице поређане су хронолошким редом, а у оквиру временских цјелина, алфаветним редом. Библиографски опис је дат изворно, на језику на којем је прилог објављен.

Добрило Аранитовић је библиографији удахнуо живот тиме што је на крају књиге дао поглавље „Хронологија живота и рада Милована Ћиласа”, а затим слиједи „Избор из записа о Миловану Ћиласу и његовом делу”.

Основна одлика Аранитовићевог приступа библиографији јесте свеобухватност, библиографијом ваља обухватити све што се на било који начин односи на дату тему, без обзира на обим и значај, за библиографа нема споредних и мање важних текстова. То је видљиво и у Ћиласовој библиографији.

По својој суштини, библиографије су вриједносно неутралне; кад је ријеч о персоналним библиографијама, та је неутралност двострука: и у односу на личност и у односу на његово дјело. Тако је то и са овом библиографијом. Она није ријешила *ениму Ћилас* (нити је то могла). То ову библиографију чини још актуелнијом. Даном објављивања, она постаје полазиште за будућа истраживања живота и рада Милована Ћиласа и времена у којем је живио и радио.

Јапанске графике – Накаи Утагава Јошитаки (1841–1899): Кабуки глумци, триптих, 1865.